

กรณีศึกษา

อ่านเรื่องที่มา ย. นางสาว ข. ไปขอข้อมูลข่าวสารแล้วหน่วยงานปฏิเสธ ก็ไปใช้สิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยฯ ท่านก็พิจารณาให้เปิดเผยบ้าง ให้ขอลุทธิธรรมบ้าง รัฐบาลมีเรื่องที่ยากให้หน่วยงานของรัฐได้เข้าใจอีกมุมหนึ่งของกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารครับ

กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด ก โดยพันเอกเก่ง ปฏิบัติราชการแทนผู้อำนวยการกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด ก ได้มีหนังสือถึงผู้จัดการธนาคารอาคารสงเคราะห์ สาขาจังหวัด ก ขอให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารลูกค้าของธนาคารรายนางร้อย กับเพื่อนอีก ๒ คน ว่าได้นำที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๒๓๔๕ จดจำนองเป็นประกันเงินกู้จำนวนเท่าใด และสถานะชำระเงินกู้ให้กับธนาคารอาคารสงเคราะห์ในปัจจุบันเป็นอย่างไร ได้มีการชำระหรือไม่ และที่ดินแปลงดังกล่าวได้พ้นภาระการจำนองแล้วหรือไม่อย่างไร ธนาคารอาคารสงเคราะห์มีหนังสือแจ้งปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารด้วยเหตุผลว่าเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๑๕ (๕) และมาตรา ๒๕ ธนาคารฯ จะเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวโดยไม่ได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของข้อมูลไม่ได้ กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด ก จึงตอนนี้มีฐานะเป็นผู้อุทธรณ์แล้ว จึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเห็นว่า ผู้อุทธรณ์มีหนังสือไปขอข้อมูลข่าวสารต่อมาธนาคารอาคารสงเคราะห์ สาขาจังหวัด ก ปฏิเสธการเปิดเผย ผู้อุทธรณ์จึงมีหนังสืออุทธรณ์ จึงเป็นการใช้สิทธิในฐานะหัวหน้าหน่วยงานของรัฐในการขอและอุทธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว กรณีนี้จึงมีประเด็นต้องพิจารณาก่อนว่า พันเอกเก่ง เป็นผู้ทรงสิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือไม่ กรรมการวินิจฉัยฯ เห็นว่า เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐ เพื่อแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง เพื่อพัฒนาระบบประชาธิปไตย ให้ประชาชนรู้สึกถึงและหน้าที่ของตนเองเพื่อปกป้องรักษาประโยชน์ของตนเองได้ จึงเป็นกฎหมายที่ให้สิทธิแก่ประชาชนใช้ ไม่ได้ให้สิทธินี้แก่หน่วยงานของรัฐ การขอข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานของรัฐด้วยกัน ย่อมเป็นไปตามระเบียบแบบแผนและธรรมเนียมของราชการหรือตามที่กฎหมายกำหนด เมื่อพันเอกเก่ง ในฐานะผู้อุทธรณ์ ซึ่งปฏิบัติราชการแทนผู้อำนวยการกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด ก ได้ยื่นคำขอในฐานะหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ จึงไม่ใช่ผู้ทรงสิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร จึงไม่รับไว้พิจารณา

ผมได้รับคำหาหรือไปทางโทรศัพท์อยู่เรื่อยๆ ครับ ในประเด็นการขอข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานของรัฐด้วยกัน หรือหน่วยงานของรัฐขอจากธนาคารของรัฐ คำตอบก็แนวนี้แหละครับ และยิ่งต้องหวังอย่างคำวินิจฉัยส่งไปให้ดูด้วย หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หาหรือไม่ได้ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๑ ๒๒๘๓-๘๖๓๕ โทร.๒๕๖๒๒๒

(๒๒ ๒๖/๒๕๖๓)

"ข้อมูลโปร่งใส ราชการไทยไว้หูจริง"

โตบรีอง เพราะไปเผาศพ

เมื่อท่านเป็นข้าราชการแล้ว ความระเบียบเวลาของท่านคือ ๐๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ น. ที่นี้ ท่านจะใช้
ช่วงเวลาเมื่อออกนอกพื้นที่ไปทำอะไรตามใจได้หรือไม่ ไปอ่านเรื่องนี้ครับ

นายจับเป็นข้าราชการครุภัณฑ์อาวุโสได้กล่าวหา นายจ้อง ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลและคณะ
กรรมไปร่วมงานศพมาศพของผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๒ ที่จังหวัดน่าน
อยู่ห่างจากจังหวัดพะเยา ๑๗๖ กิโลเมตรและใช้เวลาราชการอยู่ที่งานศพตลอดเวลาราชการ มีหลักฐานภาพถ่าย
ในงานประกอบกรกล่าวหา นายจับจึงมีหนังสือถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒
(สพป.พะเยา เขต ๒) ขอข้อมูลข่าวสารรวม ๔ รายการ คือ ๑) สำเนาใบลาพร้อมหนังสือนำส่ง ๒) ทะเบียน
สารบัญรับหนังสือ ๓) หนังสือแจ้งให้ผู้กล่าวหาชี้แจง และ ๔) หนังสือชี้แจงของผู้ถูกกล่าวหา ต่อมา สพป.พะเยา
เขต ๒ มีหนังสือปฏิเสธการเปิดเผยว่า เป็นข้อมูลข่าวสารประกอบการพิจารณาและจัดทำรายงานการตรวจสอบ
ข้อเท็จจริง ตามมาตรา ๑๕ (๒) (๓) (๔) และเป็นดุลยพินิจของหน่วยงานของรัฐ เมื่อพิจารณาแล้วเห็นควร
ไม่เปิดเผย นายจับจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สพป.พะเยา เขต ๒
มีหนังสือชี้แจงเรื่องการร้องเรียนเรื่องตรวจสอบข้าราชการใช้เวลาราชการไปงานศพ ซึ่งตรวจสอบแล้วนายจ้อง
ผู้ถูกร้องเรียนได้ไปปฏิบัติงานโดยลงลายมือชื่อเป็นหลักฐาน และได้ให้รองผู้อำนวยการโรงเรียนปฏิบัติราชการ
แทนในระหว่างที่ไม่อยู่ ซึ่งเป็นไปตามหมวด ๔ และหมวด ๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ
กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ มิได้ละทิ้งหน้าที่ราชการตามหนังสือตอบข้อหารือ สำนักงาน ก.พ.
ที่ นร ๐๗๐๔.๒/ล ๒๒๖ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๖ ว่าหากได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชา ไม่ถือว่าละทิ้ง
หน้าที่ และการร้องเรียนของนายจับนั้น นายจับเคยถูกตั้งกรรมการสอบวินัยไม่ร้ายแรง ตามละทิ้งหน้าที่ราชการโดย
ไม่สมควรจำนวน ๘ ครั้ง แต่เนื่องจากเกณีสณณธาตุราชการจึงได้งดโทษ โดยมีนายจ้องผู้ถูกร้องเรียน
เป็นประธานกรรมการ ประกอบหนังสือคำขอข้อมูลข่าวสารของนายจับระบุว่า จะนำไปใช้อ้างประกอบ
ข้อกฎหมาย เห็นว่านายจับมีพฤติกรรมเป็นปฏิบัติคือผู้ถูกร้องเรียน อาจเป็นเอกสารดำเนินคดีทางศาลได้
จึงเห็นว่าการเปิดเผยจะเป็นอันตรายต่อบุคคลหนึ่งบุคคลใดตั้งแจ้งไปแล้ว

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑
นายจ้องได้ลข้อไปและกลับในบัญชีลงเวลา แต่ช่วงบ่ายได้ลาด้วยวาทาขอไปร่วมงานศพ จึงไม่มีข้อมูลข่าวสาร
รายการนี้ให้พิจารณา ส่วนข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๒ รายการที่ ๓ และรายการที่ ๔ เป็นข้อมูลการปฏิบัติ
ราชการตามปกติของหน่วยงานของรัฐ ไม่มีข้อความใดที่ไม่ต้องเปิดเผย ประกอบกับนายจับเป็นผู้ร้องเรียนจึงมีส่วน
ได้เสียที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารเพื่อใช้ปกป้องสิทธิของตนเอง ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าเปิดเผยข้อมูลข่าวสารไปแล้ว
จะเกิดอันตรายอย่างใด จึงวินิจฉัยให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒ เปิดเผยข้อมูล
ข่าวสารพร้อมรับรองสำเนาถูกต้องให้นายจับ สรุปย่อสรุปว่า รายการที่ ๑ ไม่มีเอกสาร รายการที่ ๒ ๓ และ ๔
ให้เปิดเผยครับ

มีข้อสังเกตการปฏิบัติหรือจะปฏิบัติจนกฎหมายมีหรือไปได้ครับ "เมื่อเผยแพร่เป็นหลัก ปกปิด
เป็นข้อถกเถียง" ถ้าสมมติว่าวัน สักทีกล่าวไว้ไม่ได้ที่ ๓ ๒๖๐๘๓ ๘๖๗๕ ๒๖๐๗๖๒๖๖

"ไม่ได้ข้อมูลที่ดี ของสพป. นนทบุรี"

ทำบุญค่าไฟฟ้า

เรื่องนี้เป็นตัวอย่างหนึ่งในการที่ประชาชนขอข้อมูลข่าวสารในเชิงสร้างสรรค์ ไม่ใช่ร้องเรียนห้ามพระตีระฆัง ตีกว่าตีแหมกละ ไปเข้าวัดกันครับ

นายสาธิตมีหนังสือถึงผู้จัดการการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอ ก เพื่อขอข้อมูลค่าไฟฟ้าวัดป่าไผ่ ตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๕๖ - เมษายน ๒๕๖๑ พร้อมรับรองสำเนา แต่กรการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอ ก มีหนังสือแจ้งปฏิเสธว่า ผู้มีส่วนได้เสียคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร หากเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์ พามาตรา ๓๕ (๒) นายสาธิตจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอ ก มีหนังสือส่งเอกสารไปประกอบการพิจารณาและชี้แจงว่า เมื่อได้รับหนังสือคำขอตรวจดูข้อมูลค่าไฟฟ้าวัดป่าไผ่ของนายสาธิต การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอ ก ได้มีหนังสือสอบถามวัด ซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสียตามมาตรา ๓๗ ซึ่งวัดตอบปฏิเสธว่านายสาธิตไม่มีความเกี่ยวข้องหรือเป็นญาติโยมของวัด เมื่อพิจารณาคำคัดค้านของพระคุณเจ้าแล้ว เห็นว่ามีเหตุผลเพียงพอที่จะพิจารณาไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอ หากเปิดเผยให้ไปก็จะกระทำผิดสัญญาซื้อขายไฟฟ้า และไม่ปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน เรื่องมาตรฐานของสัญญาให้บริการไฟฟ้า พ.ศ. ๒๕๕๘

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับค่าไฟฟ้าวัดป่าไผ่ ตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๕๖ - เมษายน ๒๕๖๑ เป็นข้อมูลของวัดซึ่งเป็นศาสนสถานที่ประชาชนใช้ประโยชน์ในการประกอบศาสนกิจและมีส่วนทำนุบำรุงร่วมกัน จึงเป็นข้อมูลข่าวสารการปฏิบัติราชการปกติของหน่วยงานของรัฐ ไม่มีข้อความอย่างใดที่เปิดเผยไม่ได้ ตามมาตรา ๓๕ ข้อมูลข่าวสารนี้เปิดเผยได้ จึงวินิจฉัยให้การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอ ก เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับค่าไฟฟ้าวัดป่าไผ่ ตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๕๖ - เมษายน ๒๕๖๑ พร้อมทั้งรับรองสำเนาถูกต้องให้นายสาธิตด้วย

งานนี้นายสาธิตอาจกำลังมองหาวัดที่ตัวเองต้องการเป็นเจ้าของค่าน้ำ ค่าไฟก็ได้ เป็นผมนะ จะให้ดูค่าน้ำปานะ ค่ารถจ่ายทุกรายการซึ่งเป็นภาระของวัดให้หมดเลย ญาติโยมจะได้ร่วมทำบุญมาก ๆ หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายฉบับนี้ หากเข้าไปได้นะครับ ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๓ ๒๒๖๓ ๕๖๓๖ www.oic.go.th

(ที่ ๕๓ ๓๓๓๗/๒๕๖๑)

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดมีข้อยกเว้น”

บิดำให้ไปเซ็นชื่อ

ระระนี้ไม่มีเรื่องเกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมบ่อย ๆ ดูสาเหตุแล้วอาจจะไม่สนุก แต่ขอให้อูอย่างให้ด้ความรู้ครึบ เช่นเรื่องนี้

นายกึบมีหนังสือถึงสำนักงำนปลัดกระทรวง A ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหนังสือที่นางเก้ซึ่งเป็นมารดาของนายโก ผู้ต้องหาในคดีอาญา ที่ได้ร้องทุกข์ขอความเป็นธรรมต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ แต่สำนักงำนปลัดกระทรวง A แจ้งปฏิเสธว่า เป็นคำร้องที่ต้องปกปิดเป็นความลับ เป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่ด้ได้รับความคุ้มครองทั้งตัวผู้ร้อง รายละเอียดที่เกี่ยวข้อง และต้องด้ได้รับความยินยอมจากผู้ร้องด้วย นายกึบจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร นายกึบแจ้งว่า จากการร้องเรียนการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กระทรวง A ในการควบคุมตัวนายกึบและบุตรสาว โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ แจ้งให้ไปพบที่สถานีตำรวจนครบาล B แจ้งว่ายังลงสายมือชื่อไม่ครบในเอกสารการรับเงินค่าเสียหาย พอไปถึงก็ถูกถือตัวไว้เลย และเจ้าหน้าที่สงสัยว่านายกึบและบิดานายกึบร่วมกันค้าประเวณี และมารดาของนายโกได้ยื่นเรื่องร้องทุกข์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ตรวจสอบข้อเท็จจริง ทำให้นายกึบและครอบครัวด้ได้รับความเดือดร้อน ในส่วนของผู้แทนสำนักงำนปลัดกระทรวง A แจ้งว่า นายกึบและบุตรสาวถูกกล่าวหาว่าอาจมีพฤติกรรมก่อกวนก่อกบฏผู้อื่นให้ด้มีความผิดทางอาญาเพื่อเรียกรับเงิน จากการตรวจสอบของคณะทงำนเห็นว่าบุตรสาวนายกึบต้องด้ได้รับความคุ้มครองดูแลที่เหมาะสม ข้อมูลต่าง ๆ จึงต้องปกปิดเป็นความลับ หากเปิดเผยจะต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใด จึงไม่เปิดเผยตามมาตรา ๑๕ (๔) และ (๖)

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหนังสือที่นางเก้ซึ่งเป็นมารดาของนายโกผู้ต้องหาในคดีอาญา ที่ได้ร้องทุกข์ขอความเป็นธรรมเป็นเรื่องของการตรวจสอบเรื่องร้องทุกข์ขอความเป็นธรรม ซึ่งดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว ประกอบกับนายกึบเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง จึงควรด้รับข้อมูลข่าวสารเพื่อปกป้องสิทธิขงตนเอง ไม่มีข้อความอย่างใดที่เปิดเผยแล้วจะเกิดอันตรายแต่อย่างใด แต่มีบางส่วนของข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยแล้วจะรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร ตามมาตรา ๑๕ (๕) จึงวินิจฉัยให้สำนักงำนปลัดกระทรวง A เปิดเผยข้อมูลข่าวสารหนังสือที่นางเก้ซึ่งเป็นมารดาของนายโกผู้ต้องหาในคดีอาญา ที่ได้ร้องทุกข์ขอความเป็นธรรม พร้อมทั้งรับรองสำเนาถูกต้องให้นายกึบ ยกเว้นรายละเอียดเกี่ยวกับ อายุ ศาสนา สัญชาติ แลกรัประจำตัวประชาชน ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ ให้ปกปิดไว้

เรื่องนี้สรุปว่า ขอตรวจสอบกระบวนการยุติธรรมไทยใช้กฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของวงราชการรับ มีข้อถงแย้งการปฏิบัติหรือการใช้สิทธิตามกฎหมายนี้ ทาหรือไปใ้ในะกัับที่สำนักงำนคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารวงราชการ สำนักงำนปลัดสำนักงำนกษัตริย์บคที่ ๖ ๒๒๔๓ ๔๖๗๔ จงหวัดสงขลา (๖) "เปิดเผยเป็นปกติ ปกปิดเป็นข้อยกเว้น"